

University of Mumbai

No. AAMS_UGS/ICC/2023-24/23

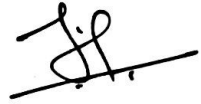
CIRCULAR:-

The Principals of the Affiliated Colleges, the Head of the University Departments and Directors of the Recognized Institutions in Faculty of Humanities studies are hereby informed that the recommendations made by the Board of Studies in **Marathi** at its online meeting held on 26th August, 2022 and subsequently passed by the Board of Deans at its meeting held on 08th December, 2022 vide item No. 5.12 (N) have been accepted by the Academic Council at its meeting held on 06th April, 2023 vide item No. 5.12 (N) and that in accordance therewith, .. introduced the **Ph.D. Aptitude Test in Marathi**, as per appendix has been brought into force with effect from the academic year 2023-24.

(The said circular is available on the University's website www.mu.ac.in).

MUMBAI – 400 032

27th June, 2023

(Prof. Sunil Bhirud)
I/c. REGISTRAR

To

The Principals of the Affiliated Colleges, the Head of the University Departments and Directors of the Recognized Institutions in Faculty of Humanities.

A.C/5.12(N) /06/04/2023

Copy forwarded with Compliments for information to:-

- 1) The Dean, Faculty of Humanities,
- 2) The Chairman, Board of Studies **Marathi**,
- 3) The Director, Board of Examinations and Evaluation,
- 4) The Director, Board of Students Development,
- 5) The Director, Department of Information & Communication Technology,
- 6) The Co-ordinator, MKCL.

Copy for information and necessary action :-

1. The Deputy Registrar, College Affiliations & Development Department (CAD),
2. College Teachers Approval Unit (CTA),
3. The Deputy Registrar, (Admissions, Enrolment, Eligibility and Migration Department (AEM),
4. The Deputy Registrar, Academic Appointments & Quality Assurance (AAQA)
5. The Deputy Registrar, Research Administration & Promotion Cell (RAPC),
6. The Deputy Registrar, Executive Authorities Section (EA)
He is requested to treat this as action taken report on the concerned resolution adopted by the Academic Council referred to the above circular.
7. The Deputy Registrar, PRO, Fort, (Publication Section),
8. The Deputy Registrar, Special Cell,
9. The Deputy Registrar, Fort Administration Department (FAD) Record Section,
10. The Deputy Registrar, Vidyanagari Administration Department (VAD),

Copy for information :-

1. The Director, Dept. of Information and Communication Technology (DICT), Vidyanagari,
He is requested to upload the Circular University Website
2. The Director of Department of Student Development (DSD),
3. The Director, Institute of Distance and Open Learning (IDOL Admin), Vidyanagari,
4. All Deputy Registrar, Examination House,
5. The Deputy Registrars, Finance & Accounts Section,
6. The Assistant Registrar, Administrative sub-Campus Thane,
7. The Assistant Registrar, School of Engg. & Applied Sciences, Kalyan,
8. The Assistant Registrar, Ratnagiri sub-centre, Ratnagiri,
9. P.A to Hon'ble Vice-Chancellor,
10. P.A to Pro-Vice-Chancellor,
11. P.A to Registrar,
12. P.A to All Deans of all Faculties,
13. P.A to Finance & Account Officers, (F & A.O),
14. P.A to Director, Board of Examinations and Evaluation,
15. P.A to Director, Innovation, Incubation and Linkages,
16. P.A to Director, Department of Lifelong Learning and Extension (DLLE),
17. The Receptionist,
18. The Telephone Operator,

Copy with compliments for information to :-

19. The Secretary, MUASA
20. The Secretary, BUCTU.

AC – 06/04/2023
Item No. – 5.12 (N)

University of Mumbai

Ph.D in Aptitude Test in Marathi

(Introduced from the academic year 2023-24)

University of Mumbai

Syllabus for Approval

Heading	Particular
Title of the Course	Ph.D. in Aptitude Test in Marathi
Eligibility for Admission	M.A, Pet/Set/Net
Pattern	P.G. / U.G./ Diploma / Certificate/ Research Degree (Strike out which is not applicable)
Status	New / Revised
To be implemented form Academic Year	From Academic Year 2023-24

Name & Signature Of BOS Chairperson :

Dr. Vandana Mahajan

Name & Signature Of Dean :

मराठी पीएच.डी अभियोग्यता चाचणी (Aptitude Test) अभ्यासक्रम

मुंबई विद्यापीठाच्या मराठी विषयात पीएचडी प्रवेश घेऊ इच्छिणारा उमेदवार जर मराठी विषयातील पदव्युत्तर पदवी प्राप्त केलेला नसेल आणि जर तो मुंबई विद्यापीठाच्या मराठी विषयाची पेट (पीएचडी प्रवेश परीक्षा) उत्तीर्ण झालेला असेल तर त्याला पीएचडी प्रवेशासाठी मराठी विषयाची अभियोग्यता चाचणी (Aptitude Test) देणे आवश्यक आहे. (No. Exam./Thesis/Univ./VCD/947 of 2018) ही चाचणी मुंबई विद्यापीठातील मराठी विषयाच्या सर्व संशोधन केंद्रांसाठी मुंबई विद्यापीठाच्या मराठी विभागाच्यावतीने मराठी विभाग, विद्यानगरी, कालिना, मुंबई येथे घेण्यात येईल. पीएचडी प्रवेश घेऊ इच्छिणारा उमेदवार अभियोग्यता चाचणीत (Aptitude Test) उत्तीर्ण होणे आवश्यक आहे.

अभियोग्यता चाचणीसाठी (Aptitude Test) मुंबई विद्यापीठाच्या मराठी अभ्यास मंडळाने खालील मुद्दे आवश्यक ठरवले आहेत.

- १) अभियोग्यता चाचणी १०० गुणांची असेल.
- २) अभियोग्यता चाचणीसाठी २० गुणांचे वस्तुनिष्ठ आणि ८० गुणांचे दीर्घोत्तरी विश्लेषणात्मक प्रश्न विचारले जातील. सदर परीक्षा लेखी स्वरूपात घेण्यात येईल.
- ३) ही परीक्षा तीन तासांची होईल.
- ४) मुंबई विद्यापीठातील सर्व संशोधन केंद्रांसाठी मुंबई विद्यापीठाच्या मराठी विभागाच्यावतीने मराठी विभाग, विद्यानगरी, कालिना, मुंबई येथे अभियोग्यता चाचणी घेण्यात येईल.
- ५) अभियोग्यता चाचणीसाठी मुंबई विद्यापीठाच्या मराठी अभ्यास मंडळाने पुढील अभ्यासक्रम स्वीकारला आहे.

अभियोग्यता चाचणीसाठी अभ्यासक्रम

अभियोग्यता चाचणीसाठी मुंबई विद्यापीठाच्या मराठी विषयाच्या एम. ए. भाग १ आणि २ या पदव्युत्तर वर्षांचा अभ्यासक्रम आधारभूत असेल. या अभ्यासक्रमात खालील घटकांचा अंतर्भाव असेल.

घटक १. मध्ययुगीन आणि आधुनिक साहित्याच्या विविध संशोधन पद्धती. स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये. (१५ गुण)

घटक २. वाङ्मय इतिहास लेखनपद्धती, मध्ययुगीन आणि आधुनिक मराठी साहित्याचा इतिहास (१५ गुण)

घटक ३. भारतीय आणि पाश्चात्य साहित्यविचार आणि सिद्धांत, स्वरूप, व्याख्या, प्रयोजन भारतीय, पाश्चात्य परंपरा, लौकिक आणि स्वायत्ततावादी भूमिका, साहित्यनिर्मिती आणि आस्वादप्रक्रिया, साहित्याची भाषा, साहित्याचे वर्गीकरण आणि प्रकार, साहित्याचे मूल्यमापन. (१५ गुण)

घटक ४. ऐतिहासिक आणि वर्णनात्मक भाषाविज्ञान, भाषाकुल सिद्धांत, स्वनपरिवर्तन, अर्थपरिवर्तन, कालिक भेद, वर्णनात्मक भाषाविज्ञानाची मूलतत्त्वे, विविध विचार, ध्वनिविचार, स्वन, पद, वाक्यविचार, प्रमाणभाषा व बोली. (१५ गुण)

घटक ५. साहित्य समीक्षा सिद्धांत आणि स्वरूप, समाजशास्त्रीय समीक्षा, मार्क्सवादी समीक्षा, उपयोजित समीक्षा, मानसशास्त्रीय समीक्षा. (१५ गुण)

घटक ६. साठोत्तरी साहित्य प्रवाह, दलित साहित्य, ग्रामीण साहित्य, आदिवासी साहित्य, स्त्रीवादी साहित्य, महानगरी साहित्य. (१५ गुण)

घटक ७. महाराष्ट्र शासनाचे मराठीचे लेखनविषयक नियम. (१० गुण)

संदर्भ ग्रंथसूची

- १) कुळकर्णी वा. ल. साहित्य: स्वरूप आणि समीक्षा, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, १९७५
- २) गाडगीळ गंगाधर, खडक आणि पाणी, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, १९६०
- ३) गाडगीळ स. स. काव्यशास्त्रप्रदीप, मोघे प्रकाशन, कोल्हापूर, १९६२
- ४) जोग रा. श्री. अभिनव काव्यप्रकाश, व्हीनस प्रकाशन, पुणे, १९९७
- ५) देशपांडे ग. त्र्यं. भारतीय साहित्यशास्त्र, पॉप्युलर प्रकाशन, १९८०
- ६) धोंगडे रमेश: शैलीवैज्ञानिक समीक्षा, दिलीपराज प्रकाशन, पुणे १९९८
- ७) निरगुडकर भारती, समीक्षासहिता, शब्दालय प्रकाशन, श्रीरामपूर २०१२
- ८) नेमाडे भालचंद्र, साहित्याची भाषा, साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद, १९८७
- ९) पाटणकर रा. भा. सौंदर्यमीमांसा, मौज प्रकाशन, मुंबई, १९७४
- १०) पाटणकर वसंत साहित्यशास्त्र: स्वरूप आणि समस्या, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, २००६
- ११) कुलकर्णी, वा. ल. साहित्य आणि समीक्षा, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, १९६३
- १२) कुलकर्णी, गो. म. नवगमीक्षा: काही प्रवाह, मेहता प्रकाशन, पुणे, १९८२
- १३) कोतापल्ले, नागनाथ, साहित्य आणि समाज, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, २७७
- १४) गाडगीळ, गंगाधर साहित्याचे मानदंड पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, १९७३
- १५) जाधव, रा. ग. सांस्कृतिक मूल्यवेध, सेहवर्धन प्रकाशन, पुणे, १९९३
- १६) धोंगडे, अश्विनी, स्त्रीवादी समीक्षा स्वरूप आणि उपयोजन
- १७) नार्डक, राजीव आणि इतर सौंदर्यविचार, मुंबई मराठी साहित्य संघ, मुंबई, १९८३

- १८) पाटील, गंगाधर, समीक्षामीमांसा, मौज प्रकाशन, मुंबई, २०११
- १९) पाटील, म. सु., आदिबंधात्मक समीक्षा, नीहारा प्रकाशन, पुणे, १९८९
- २०) भागवत, विद्युत, स्त्रीप्रश्ना ची वाटचाल
- २१) मालशे, मिलिंद जोशी अशोक, आधुनिक समीक्षा सिद्धांत, मौज प्रकाशन, मुंबई २००७
- २२) मेश्राम, केशव व इतर वाङ्मयीन प्रवृत्ती तत्त्वशोध, प्रतिमा प्रकाशन २००७
- २३) रसाळ, सुधीर कविता आणि प्रतिमा, मौज प्रकाशन, मुंबई, १९८२
- २४) पाटील, गंगाधर: समीक्षची नवी रूपे, मॅजेस्टिक प्रकाशन, मुंबई, १९८
- २५) पाटील म. सु., आदिबंधात्मक समीक्षा नीहारा प्रकाशन, पुणे, १९८४
- २६) माध्ये प्रभाकर, सौंदर्यानुभव, इस्थेटिक्स सोसायटी आणि मौज प्रकाशन, मुंबई, १९७७
- २७) बेडेकर दि. के. साहित्यविचार, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, १९६४
- २७) मर्ढेकर बा. सी. कला आणि मानव (अन जोशी रा. भि.) मौज प्रकाशन, मुंबई, १९८३
- २८) मालशे मिलिंद, आधुनिक भाषाविज्ञान: सिद्धांत आणि उपयोजन, लोकवाङ्मयगृह, मुंबई,
- २९) जोग, रा. थी. (संपा.) –मराठी वाङ्मयाचा इतिहास, खंड-५ भाग २२, म. सा. प. पुणे. १९७६
- ३०) मालशे. स. गं. व इतर (संपा.), भाषाविज्ञानपरिचय, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, २००५
- ३१) कुळकर्णीवाल साहित्य, स्वरूप आणि समीक्षा, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, १९७५
- ३२) जोग रा. श्री. अभिनव काव्यप्रकाश, व्हीनस प्रकाशन, पुणे १९९७
- ३३) धोंगडे रमेश शैलीवैज्ञानिक समीक्षा, दिलीपराज प्रकाशन, पुणे १९९८
- ३४) नेमाडे भालचंद्र, साहित्याची भाषा, साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद, १९८७
- ३५) मालशे मिलिंद, आधुनिक भाषाविज्ञान: सिद्धांत आणि उपयोजन
- ३६) जोशी, वसंत व इतर (संपा): भाषा व साहित्य संशोधन खंड १, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे, १९८१.
- ३७) जोशी, वसंत व इतर (संपा०): भाषा व साहित्य : संशोधन खंड २, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे. १९८५.
- ३८) जोशी, वसंत व इतर (संपा०): भाषा व साहित्य संशोधन खंड ३, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे, १९८९.
- ३९) तुळपुळे, शं० गो० प्राचीन मराठी कोरीवलेख, पुणे विद्यापीठ, पुणे, १९६३.
- ४०) देशमुख, उषा मा०: मराठी संशोधनविद्या, स्नेहवर्धन पब्लिशिंग हाऊस, पुणे.
- ४१) बनहट्टी, श्री० ना० (संपा०): ज्ञानदेवी-अध्याय १२. सुविचार प्रकाशन मंडळ, पुणे, १९६७.
- ४२) मालशे, स० ग० शोधनिबंधाची लेखनपद्धती, सुविचार प्रकाशन, नागपूर, १९७५.
- ४३) संत, दु० का० शोधविज्ञानकोश, अनाथ विद्यार्थी गृह प्रकाशन, पुणे, १९८५.
- ४४) संत, दु० का०: संशोधन पद्धती, प्रक्रिया व अंतरंग, अनाथ विद्यार्थी गृह प्रकाशन, पुणे, १९६२,
- ४५) Whitney, F. L.; Elements of Research, Prentice-Hall, New York, 1954